

РЕШЕНИЕ
21.08.2026

Карамалы Тау штп

КАРАР
№ 49

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Карамалы шәһәр жирлеге Советы депутаты этикасы кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Түбән Карамалы шәһәр жирлеге Советы депутаты статусы турындагы Нигезләмә нигезендә, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Түбән Карамалы шәһәр жирлеге Советы **караp кылды:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Карамалы шәһәр жирлеге Советы депутаты этикасының кушымта итеп бирелә торган кагыйдәләрен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районының мәгълүмат сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук түбәндәге адреслар буенча урнашкан мәгълүмат стендларында урнаштырырга: Түбән Карамалы Тау штп, Беренче Май ур., 70 йорт, жирле үзидарә административ бинасында мәгълүмат стенды, Беренче Май ур., 70 йорт (жирле үзидарә административ бинасы).

Жирлек башлыгы,
Совет Рәисе

А.М. Гыйниятов

Кушымта
Татарстан Республикасы Зеленодольск
муниципаль районы Түбән Карамалы
шәһәр жирлегә Советының 21.08.2026
№ 49 карарына

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Карамалы шәһәр жирлегә Советы депутаты этикасы кагыйдәләре

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Карамалы шәһәр жирлегә Советы депутаты этикасы кагыйдәләре (алга таба - этика кагыйдәләре) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Карамалы шәһәр жирлегә Советы депутатының (алга таба - депутатның) депутат вәкаләтләрен башкарганда, шул исәптән депутатлар арасындагы үзара мөнәсәбәтләрдә, шулай ук депутатларның вазыйфай затлар белән үзара мөнәсәбәтләрендә, үз-үзен тотышының гомум кабул ителгән этик нормалары нигезендә үз-үзен тотышын билгеләүче акт булып тора дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының, жәмәгатьчелек, сайлаучылар, массакүләм мәгълүмат чаралары тарафыннан.

2. Депутатларның эшчәнлегә принциплар нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Зеленодольск муниципаль районының «Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә мәнфәгатьләрен һәм сайлаучылар мәнфәгатьләрен берләштерү;

- Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм муниципаль хокукый актларны үтәү;

яхшылык, гаделлек, намуслылык һәм намуслылык идеалларын чагылдыра торган әхлакый критерийларга буйсыну;

- шәхси үрнәк, әхлакый нормаларны, мәдәниятне һәм эшлекле мөнәсәбәтләрне хөрмәт итү һәм үтәү нигезендә жәмгыятьтә югары хокукый культураны эзлекле формалаштыру;

- депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә ул мөнәсәбәткә керткән башка депутатларның, вазыйфай затларның һәм гражданның абруен хөрмәт итү.

3. Депутат Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Түбән Карамалы шәһәр жирлегә Советы (алга таба – Совет) үзенә, үзе тәкъдим иткән сайлаучыларның абруен төшерергә сәләтле гамәлләрдән, гаризалардан һәм гамәлләрдән тыелып торырга тиеш.

Депутат әлеге этика кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләргә үтәргә тиеш:

1) шәхси кызыксыну булган (турыдан-туры яисә читләтеп) конкрет мәсьәләләргә эзрәүдә, тикшерүдә һәм тавыш бирүдә катнашмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзенне тотудан тыелып торырга, шулай ук аның абруена яисә Совет абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы ситуацияләрдән качарга;

3) гавами чыгышларның советта билгеләнгән кагыйдәләрен үтәргә;

4) федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы бөлешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә аңа билгеле булган бөлешмәләргә депутат эшчәнлегенә бәйлә булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

5) депутат бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр), беркетмә чараларына (рәсми делегацияләргә, визитларга, тантаналарга) бәйлә рәвештә алынырга тиешле бүләкләрдән тыш, түләүләр алмаска. муниципаль хокукий актта билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек һәм исәпкә алу.

II. Советта депутат эшчәнлегә өлкәсендә этика кагыйдәләре.

4. Һәр депутат Советта һәм аның органнарында игелеклелек, үзара ярдәмләшү һәм иптәшләрчә хезмәттәшлек атмосферасы булдыруга ярдәм итәргә тиеш.

5. Депутат чит кешенәң фикеренә карата түземлелек һәм ихтирам күрсәтергә, башка депутатларга ихтирамсыз мөнәсәбәт күрсәтмәскә, карар кабул итәр алдыннан башка депутатларның фикерен һәръяклап исәпкә алырга тиеш.

Депутат апелляциясезлек күрсәтергә, үз позициясен янаулар, уиматумнар һәм башка шундый ысуллар ярдәмендә көчлөп тагарга хокукы түгел.

6. Депутатлар бер-берсенә һәм Совет сессиясендә катнашучы барлык затларга рәсми рәвештә мөрәжәгать итәргә тиеш. Бер-берсенә, шулай ук Совет сессиясә эшендә катнашучы башка затларга мөрәжәгать иткәндә «хөрмәтле» сүзен үз эченә алган мөрәжәгатьнең гомум кабул ителгән формасын кулланырга.

7. Совет сессиясендә һәм аның органнары утырышларында чыгыш ясаучы Депутат үз чыгышында депутатның һәм башка затларның намусына һәм абруена зыян китерә торган тупас, кимсетүле сүзләр кулланырга, законсыз гамәлләргә өндәргә, алдан ук ялган мәгълүматны кулланырга, кемнендер адресына нигезсез гаепләүләргә юл куярга хокукы түгел.

Күрсәтелгән кагыйдәләргә бозган очракта, рәислек итүче чыгыш ясаучыны кисәтә, ә кабат бозган очракта, Зеленодольск муниципаль районы Түбән Вязово шәһәр жирлегә Советы Регламентында каралган тәртиптә, аны сессия ахырына кадәр сүзеннән мәхрүм итә.

III. Депутатның Дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм гражданныр белән үзара мөнәсәбәтләрендә этика кагыйдәләре

8. Депутат дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, массакүләм мәгълүмат чаралары, вазыйфаи затлар һәм

гражданнар белән үзара мөнәсәбәтләрдә депутат статусына бәйле мөмкинлекләрдән шәхси максатларда файдаланырга хокуклы түгел.

9. Депутат депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру нәтижәсендә үзенә билгеле булган мәгълүматларны, әгәр бу мәгълүматлар Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка сер булып торса, ачарга хокуклы түгел.

10. Депутат, тиешле вәкаләтләре булмаса да, Совет исеменнән аның рәсми вәкиле буларак чыгыш ясарга хокуклы түгел.

11. Депутат массакүләм мәгълүмат чараларында, жыелышларда һәм митингларда, йөрешләрдә, демонстрацияләрдә сайлаучылар алдында чыгыш ясаганда, төрле гавами белдерүләр ясаганда, жирле үзидарә органнары, ижтимагый органнар, оешмалар һәм вазыйфаи затлар эшчәнлегенә комментарий биргәндә, бары тик дәрәс фактлардан гына файдаланырга тиеш.

Гавами чыгышларда һәм гаризаларда дәрәс булмаган фактлар аңлы рәвештә яисә саксыз кулланылган очракта, шулай ук вазыйфаи затларның, жирле үзидарә органнарының, барлык оештыру-хокукый рәвешләрендәге оешмаларның намусы һәм абруе кимсетелгән очракта, депутат ачыктан-ачык үз сүзләренә дәрәс булмавын танырга, әлегә органнардан, барлык оештыру-хокукый рәвешләрендәге оешмалардан һәм затлардан гафу үтенергә тиеш. Кемнең мәнфәгатьләре яки намусы һәм абруе кагылды. Гавами рәвештә кире кагу һәм гафу үтенү бурычы жибәрелгән хокук бозулар, үтәү рәвешләре һәм сроклары бәян ителгән дәрәс булмаган мәгълүмат тарату комиссия карары белән билгеләнгән фактта барлыкка килә.

12. Депутат үзенә депутат статусыннан килеп чыга торган вәкаләтләрдән, шулай ук матди-финанс һәм башка шәхси файда алу өчен дәүләт һәм ижтимагый органнар, жирле үзидарә органнары, оешмалар, аларның вазыйфаи затлары тарафыннан бирелә торган рәсми һәм рәсми булмаган мәгълүматтан файдаланырга хокуклы түгел.

IV. Советта һәм аның органнарында депутат этикасы кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләргә карау

13. Депутат этикасы кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләргә Совет тарафыннан төзелә торган законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссия (алга таба – Комиссия) карый. Комиссия утырышы комиссиянең билгеләнгән саныннан яртысыннан артыграгы катнашында хокуклы. Карарлар катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

14. Комиссия:

- депутатларның этика кагыйдәләрен бозу ихтималы белән бәйле ситуацияләрдә депутатларга консультация бирә;
- депутатларның этика кагыйдәләрен бозу очракларын карый;
- депутатның этика кагыйдәләрен бозуы турында Советка, Совет Рәисенә, Зеленодольск муниципаль районының «Карамалы Тау шәһәр тибындагы

поселогы» муниципаль берәмлеге башлыгына җибәрелгән рәсми мөрәҗғәгатьләрне карый;

- әлеге Кагыйдәләрдә каралган йогынты чаралары турында карарлар кабул итә;

- депутатның әхлаксыз тәртибе фактлары буенча советка үз бәяләмәсен бирә.

15. Комиссия этика кагыйдәләрен бозуга бәйле мәсьәләләрне карый:

- депутатның яисә депутатлар төркеменен язма гаризасы буенча;

- Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Карамалы шәһәр җирлеге Советы Рәисе, Зеленодольск муниципаль районының «Карамалы Тау шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Башлыгы һәм аның урынбасары, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Карамалы шәһәр җирлеге Советы депутат комиссияләре рәисләренен язма мөрәҗғәгәте буенча;

- дәүләт һәм җәмәгать органнарының, җирле үзидарә органнарының, оешмаларның, гражданның язма мөрәҗғәгәте буенча, шулай ук, әгәр бу хакта карар комиссия утырышында күпчелек әгъзалары тарафыннан кабул ителгән булса, үз инициативасы буенча.

16. Комиссия этика кагыйдәләрен бозуга бәйле барлык мәсьәләләрне комиссия утырышларында карый. Карау сроклары — гаризаны (мөрәҗғәгәтне) теркәгән көннән алып 15 календарь көн.

Комиссия ачык яисә ябык утырышлар үткәрә. Утырыш формасы турындагы мәсьәлә утырышта катнашучы комиссия әгъзаларының күпчелек тавышлары белән хәл ителә. Ябык утырышлар, тикшерелә торган затның ризалыгына карамастан, федераль законнар нигезендә, шәхси мәгълүматларны, шәхси тормыш серен һәм закон белән саклана торган башка сер саклау өчен кирәк булганда уздырыла.

Утырышка мәгълүмат хәлләрне ачыкларга һәм объектив карар кабул итәргә ярдәм итә алган мөрәҗғәгать итүчеләр һәм башка затлар чакырыла һәм тыңлана.

Тикшерелә торган депутатка тикшерү материаллары белән танышу, аңлатмалар һәм дәлилләр тапшыру, комиссия утырышында шәхсән һәм (яисә) ышанычнамә буенча вәкил аша катнашу хокукы тәэмин ителә.

Комиссия сайлау комиссияләре, суд һәм прокуратура компетенциясенә караган мәсьәләләрне карамый.

Гаризаларны (мөрәҗғәгатьләрне) карау нәтиҗәләре буенча Комиссия этика кагыйдәләрен бозу фактын билгеләү турында яисә мондый хокук бозуның булмавы турында Карар кабул итә һәм җавапны мөрәҗғәгать итүчегә җибәрә.

17. Комиссия этика кагыйдәләрен бозган депутатка карата түбәндәге йогынты чараларын куллана:

- депутатка этика кагыйдәләрен бозуның ярамавын күрсәтә;

- әгәр депутатның әхлаксыз тәртибе гавами булса, депутатны гавами гафу үтенергә мәҗбүр итә;

- депутатны шелтәли.

18. Депутат Совет сессиясе барышында этика кагыйдэләрен бозган очракта, Совет:

- тиешле мәсьәләне мөстәкыйль карау;
- бу мәсьәләне карауны комиссиягә тапшырырга.

19. Комиссиядә мәсьәлэләрне карау инициаторлары булган яисә этика кагыйдэләрен бозуда гаепләнүче депутатлар комиссия карарына Совет сессиясендә яисә гомуми тәртиптә судта шикаять белдерергә хокуклы.

20. Комиссия әгъзасы булган Депутат үзе тарафыннан этика кагыйдэләрен бозу турындагы гариза буенча комиссия утырышында тикшерүләрдә һәм тавыш бирүдә катнашмый.

21. Комиссия карарлары этик характерда була, юридик җаваплылык булып тормый һәм мандатны туктатуга китерми.